La 32a edició del Festival Internacional de Teatre de Sitges

August Coll [Ricard Salvat]

Assaig de Teatre, 26-27, text 7, pp. 311-324

En aquest volum d'*Assaig de Teatre* no hi ha espai per publicar la campanya que hem dut a terme per encàrrec de *COMRàdio*, i molt concretament de **Joan Barril** i **Joan Ollé**, que van voler que comentés tots els dimarts l'actualitat teatral de Barcelona i, una mica, per extensió, de Catalunya. Publicarem només dos dies, els que corresponen a la darrera edició del Festival de Teatre de Sitges. La resta, mirarem de donar-la a conèixer en el proper número.

Dimarts, 5 de juny
Abans de parlar de l'esdeveniment important d'aquesta setmana, el Festival de Teatre de Sitges, voldria parlar, si em permets, Joan [Barril], d'un acte que va tenir lloc a Granada el darrer dijous i que ens toca de molt de prop. Ens referim a la presentació d'un llibre bellíssim que es titula *Epistolario a Federico García Lorca desde Cataluña, la Comunidad Valenciana y Mallorca*, una sèrie de cartes aplegades i anotades pel nord-americà **Roger Tinnell**. La presentació tingué lloc a la seu de la Caja General de Ahorros de Granada i hi intervingueren el president de l'entitat, **Roger Tinnell, Manuel Fernández Montesinos, Andrés Soria Olmedo** i qui ha escrit aquestes ratlles que ara llegeixo. Tinnell ha fet una feina admirable de recerca, de recuperació de les biografies dels amics, dels molts admiradors que Federico tenia als Països Catalans (alguns

d'aquests personatges estaven absolutament oblidats). Tinnell ens ha anat ressenyant la nostra història, la «*petite historie*», com diria **Gustave Lenôtre**, la «*intrahistoria*», com digué **Fernández Montesinos** el 31 de maig, dia de la presentació del llibre. Resulta emocionant llegir les paraules d'aquella gran folla i genial **Lídia Noguer** (una dona que si hagués nascut a França seria una mena de mite nacional), conèixer les opinions de **Grau Sala** sobre **García Lorca**, del gran **Robert Gerhard**, d'**Ignasi Agustí**, **Sebastià Gasch**, **Lluís Montanyà**, **Francesc d'Asís**, **Dalí** i **Fabra**, **Àngel Ferrant**, **Josep Dalmau**, la sempre refinada **Anna Maria Dalí**, etc., etc., tot un món riquíssim que no hem sabut recuperar i revalorar, i que Tinnell ens vivifica i ens posa davant dels nostres ulls admirats. També Granada ha fet possible allò que cap institució catalana no ha volgut dur a terme: editar aquest llibre.[1] Moltes gràcies a tots. Parlarem ara del Festival.

En relació amb el Festival de Teatre de Sitges, destacaríem, per l'especial qualitat del text, *Cara de foc*, de Marius von Mayenburg, obra arriscada i difícil sobre un jove assassí, un d'aquells *figli nostri, figli mostri* de què parlava recentment l'*Espresso*.[2] La sòlida construcció teatral i l'excel·lent narrativa que té l'autor arriben a corprendre. En alguns moments vàrem tenir la impressió de trobar-nos amb el *Baal* del segle XXI. La interpretació fou molt irregular i potser no suficientment treballada. **Pepa López** s'hi va imposar per la seva presència, intel·ligència i autoritat. Des d'aquests micròfons hem seguit molt i hem mirat de comentar els grans encerts d'**Oriol Vila**. Aquest cop va estar insegur com si no acabés de perdre el to de serial televisiu, ambient en el qual ara treballa, i no s'adonés que estava enfront d'un rol que marca època en la trajectòria d'un actor. Cal esperar que quan l'espectacle vagi al Lliure maduri i s'interpreti des de dintre, des del dolor d'uns éssers desesperats, mai des de fora, que no quedi tan extern com quedava en l'edició sitgetana. *K.O.S* (*fer-se el mort*) per la Cia. La Vuelta, amb direcció plena de troballes i encerts de **Marta Galán**, fou una proposta tan regular com divertida i atractiva. Hi havia moments, com el del ninot de nen petit que articula un actor amb finor i saviesa tot fent jugar aquest nino amb dues cames de dona amb sabates de taló alt, que eren una delícia. Potser faltava estructura dramatúrgica general. Bona imatge cultural i intel·ligència de **Mireia Serra** i **Núria Lloansi** i molt suggestiva música d'**Óscar Albadalejo**.

Carles Alberola ens va tornar a interessar, divertir i inquietar amb *Paraules en penombra*, sobre textos de diverses procedències i de diferents èpoques de l'admirat **Gonzalo Suárez**. De fet, és una mena d'antologia a través de la qual es dóna una lectura molt pregona i sàvia de l'aportació literària de Suárez. **Carles Sanjaime**, un dels actors més dúctils i eficaços dels Països Catalans, fa un treball esgotador i difícil i se'n surt amb categoria i alta professionalitat. Nina esta absolutament bonica, llesta, encertada, buscant sense concessions la complicitat del públic. Un dels seus millors treballs. Una cosa semblant podríem dir de **Xus Estruch**. És una delícia sentir l'una i l'altra parlar en valencià, encara que sorprèn que **Nina** —crec que fou ella— es vegi obligada a dir *allò* essencial i no *lo*, com es diu a València.

Disco Pigs, per la Schaubühne, ens va portar una actriu fora de sèrie, **Bibiana Beglau**. Fa temps que no seguim el darrer teatre alemany, però ens atreviríem a dir que

la Beglau deu ser, per a la generació del segle XXI, el que als anys vuitanta fou **Suzanne Lothar**, la gran i fabulosa protagonista de *Lulu*, de **Peter Zadeck**. L'autor, **Enda Walsch**, fa una proposta no excessivament original, però sembla que és una «bèstia de teatre». **Thomas Ostermeier** presenta una direcció sense cap artifici però amb un nervi narratiu i un ritme admirables. L'espectacle va obtenir un gran èxit de públic.

Seguim **Alfonso Vilallonga** des que vàrem descobrir-lo a la Sala Villarroel, fa dos estius. És un gran artista i un gran músic. Va fer un recital d'una qualitat musical fora de sèrie amb unes lletres que sovint —com el títol— voregen la cursileria. Es permet algunes bromes sobre el català —juga amb el fet que no sap usar el compondre i el confon amb pondre— que no queden gaire oportunes.

Molt bons els músics **Olvido Lanza** i **Dry Martino** (contrabaix). Olvido no solament toca de manera molt espectacular el violí i la viola, sinó que també és una dona bellíssima, plena d'encant, que de sobte canta i ho fa molt bé, però que molt bé.

Las hijas de Abel, per La Casona Produccions, està plena de bones intencions. Potser la varietat d'autors (**Montse Móstoles, Senda Vidal, María Cintora, Fina La Ina** i **Fernando Griffell**) fa que la proposta no tingui cap unitat de to.

[Aquí l'autor va rebre alguna amable indicació de **Joan Barril**. Va entendre que s'excedia i va tallar i es va acomiadar fins a la propera setmana].

Dimarts, 12 de juny

El segon final de setmana del Festival Internacional de Teatre de Sitges ha comportat una baixada del nivell mig dels espectacles en general i un considerable augment del públic.

Si em permets, Joan [Barril], voldria recuperar alguns espectacles que les presses del dia anterior em varen impedir de referir-m'hi.

Per exemple, una de les millors propostes del Festival, sens dubte, que va obrir la trobada d'aquest any. Parlo d'*A modo de esperanza*, d'**Andrés Corchero** i **Agustí Fernández**, espectacle arriscat i molt valent des del punt de vista estètic i coreogràfic que intenta homenatjar **José Ángel Valente**. La veritat és que les referències al gran poeta no ens varen quedar gens clares. Algun gran crític de poesia que va anar a veure aquest treball també m'ho va comentar. Ens passa el mateix que amb *L'arxiver de Tortosa*, de **Toti Soler** i **Ester Formosa**, on els autors també volien retre homenatge al poeta tortosí **Jesús Massip** i al gran intel·lectual del segle XVI **Cristòfor Despuig**. Però aquí no vàrem veure enlloc la raó de l'homenatge. Se'ns informa que la proposta de **Toti Soler** no estava acabada. Potser l'homenatge real vindrà després.

Però tornant a Corchero, amb Valente o sense, el seu treball és acabat, original i molt important. Com a ballarí, està en un gran moment de maduresa. Per nosaltres és la millor aportació de Corchero. L'acompanyen **Rosa Muñoz** i **Constanza Brncic**, dues personalitats joves i plenes d'interès. [**Constanza Brncic** va presentar un altre treball arriscat amb **Victoria Szpunberg**: *Manuelita, ¿a dónde vas?*]

Una de les atraccions del Festival era, sens dubte, *Shakespeare's villains*, de **Steven Berkoff**, amb Berkoff com a actor; un actor sobreactuadíssim que coneix tots els trucs

i habilitats de l'ofici. Ens va interessar més com a escriptor que com a intèrpret. La seva lectura d'*Hamlet i Oberon* com a *villains* és original i suggestiva. Ens trobem davant del típic espectacle que el British Council exporta a les antigues colònies del British Empire. Sí, ja sabem, o se'ns informa, que triomfa al West End amb aquests monòlegs, però creiem que el British Council hauria d'enviar a Sitges productes més arriscats i originals, no simples exercicis d'estil per a lluïment d'un actor que no té sentit de la mesura, ni dels excessos.

Grans sorpreses el dia 6 de juny. La primera, la presentació de *Bobot*, per la Cia Mariantònia Oliver. Un treball refinat, acurat, ple d'inspiració. Mentre el vèiem, ens sorprenia la seva deliciosa ingenuïtat. En acabar, un crític amic, i informat, ens va dir que era un espectacle dedicat al públic infantil. Ens va sorprendre molt. En tot cas, és molt important que es facin espectacles de tanta qualitat per a infants. Fa dues o tres setmanes parlàvem de l'agradabilíssima sorpresa de *Tina, la bruixa fina*. Ara hem tingut l'alegria de veure aquest *Bobot*, un espectacle total de Mariantònia Oliver amb un esplet d'excel·lents i preparats ballarins: **Resu Ragel, Vicenç Mayans, Yolanda Hernández, Ana Lozano** i **Carme Vadell**.

La segona sorpresa fou *Vacanze*, del Zoco Teatre, creació, direcció i espai escènics de la companyia. Tres actors, tres personatges llençats a un joc surrealista d'espai i temps que succeeix en un lloc enmig de l'oceà on es troba «el meridià que travessa el temps». Una mena d'atmosfera post-**Slawomir Mrozek**. Hi ha un excés de solos. Cada un dels actors vol lluir les seves grans habilitats. Falta una mirada dramatúrgica, des de dalt, o des de fora. És una llàstima, perquè hi ha grans intuïcions dramàtiques, grans troballes. Si tingueren el bon encert de buscar o voler tenir un bon director com a col·laborador, **Ramon Simó** i **Alfonso Vilallonga**, com a música (bellíssim comentari musical i excellent espai sonor), haurien d'haver fet el mateix amb el text. Però hi ha un talent extraordinari i una capacitat de creació poètica per part de **Xisco Segura** que ens va colpir especialment. Tingué moments d'actor especialment inspirats i lluminosos.

Suposo que, malgrat totes les creacions col·lectives de la proposta, la presencia de **Fèlix Pons** és fonamental. Vàrem ser a la lectura d'*Amb la mort als llavis*, del cicle «Paraula d'autor», i ens sorprengué l'originalitat i la modernitat del seu text, que va tenir un èxit de públic sorprenent.

Aquest Festival ha estat el festival d'**Alfonso Vilallonga**. A més de l'excel·lent comentari musical de *Vacanze*, va tornar a fer un recital, *Cábala y Danza*, als jardins de l'Hotel Romàntic. Malgrat la bellesa del lloc, Vilallonga no va connectar amb el públic, un públic de turistes (cal suposar que eren els residents de l'hotel i que no entenien res del que veien) que no podien imaginar que se'ls donés un espectacle de tanta qualitat, probablement regalat.

En aquest segon recital hi havia també la gran **Olvido Lanza**, però acompanyada de tres músics absolutament excepcionals: **Joan Orpella** (violí), **Pere Bardagí** (viola), **Manuel Martínez** (violoncel). **Vilallonga** va lluitar contra vent i marea. Fins a la penúltima cançó el gel no es va trencar. Per fi, els estrangers dominants es varen entusiasmar. Però ja era tard.

Res no justifica que el monòleg *Loko Tidiano*, de **Luciano Federico**, fos inclòs en el festival, que es pretén d'avantguarda i experimentació. Treball barat i comercial que va permetre, a més, assistir als excessos d'exigència de l'actor autor. Fent-se a la matinada del Retiro, en el marc del que és programació de cabaret o music-hall, no va permetre que la gent fumés ni begués. Aixo sí, va començar amb mitja hora de retard i encara és hora que algú demani excuses.

Gran, divertida i originalíssima aportació de **Sol Picó** amb *Bésame el cactus*. Encertada, malintencionada i intel·ligent dramatúrgia i direcció d'escena de **Txiki Berraondo**, una de les directores de més talent que hi ha a Catalunya i una de les més maltractades i poc valorades pels teatres institucionals. **Sol Picó** té un esplèndid sentit de la ironia i una saviesa escènica que sorprenen en una persona tan jove. Sap com buscar la complicitat del públic, sembla haver après al millor moment del Molino (amb *Doña Fernanda*), a part de grans mestres coreogràfics estrangers amb qui ha estudiat. Veient-la, admirant-la, pensàvem que caldria trobar un **Roland Petit**, perquè fes amb ella una gran revista, una experiència semblant a la que es va fer amb **Zizi Jeanmaire** a París, els anys cinquanta.

Brossa ha estat ben present a la 32a edició del Festival de Sitges. **Àngels Aymar**, amb **Lali Feliu** i **Mercè Rovira**, va presentar *Brossa als ulls*, que va tenir molt bona acollida. Malauradament no la vàrem poder veure. **Jordi Basora** i **Víctor Álvaro** (amb una molt divertida **Helena Font**) presentaren sota l'oportú nom d'*Acadèmia de Patafísica RRR-PRRR!*, una proposta de clowns amb utillatge molt arriscat i funcional de Cèsar Font, uns objectes molt brossians. Treball precís, inspirat i fresc que ens va possibilitar tornar a pensar com ha estat d'injust el nostre país amb **Joan Brossa**. Malgrat els anys que han passat sobre els textos, mantenen una vigència i un encant poètic de primer ordre.

Una de les aportacions de gran nivell en un festival d'escassa participació estrangera (quatre companyies, i tot monòlegs, menys una obra de dos actors és molt poca participació estrangera) fou la de la gran actriu **Alvia Reale,** amb una obra de **Nicola Fano**, dirigida per **Renato Carpentieri**. La proposta literària, lleugerament pretensiosa, està basada en la vida d'**Emma Bovary** després de morta, o potser si no hagués mort. Espectacle per a l'exportació fàcil, considerem. **Alvia Reale** tingué moments d'actriu extraordinària i veritable, alguns instants (sobretot els inicials) en que actua amb una modernitat i autenticitat intel·lectual admirables. Va estar a un gran nivell internacional. Després entra més en el joc de les convencions teatrals que agraden a Itàlia. Sempre recordarem les paraules de **Pasolini** sobre els actors italians, eren molt dures. **Alvia Reale**, com Toto, com Eduardo, com Valentina, podria ser una de les excepcions de tot el que criticava **Pasolini**.

Aquest any ens quedarà a la memòria aquest treball d'**Alvia Reale**, la complicitat intel·ligent de **Sol Picó**, la presència màgica de **Nina**, el monòleg diàleg amb el seu pare de **Xisco Segura**, aquell rostre il·luminat, la gran categoria de **Bibiana Beglau**, el bon fer literari, l'originalitat d'un text, d'**Albert Mestres** (*1714-Homenatge a Sarajevo*), la presència i el sentit musical d'**Olvido Lanza**, la particular emoció d'**Esther Formosa** tot cantant «Maruzzella», l'última categoria creadora d'**Agustí Fernández** i **Andrés**

Corchero, el gran sentit musical d'**Alfonso Vilallonga**, i tants i tants bons records…

No vàrem poder veure *Nina*, de **Josep Pere Peyró**, ni *De vegades em sento tan cansat que faig aquestes coses*, de **Rodrigo García**. Tampoc *After sun*, del mateix García. Hi va haver a Barcelona una estrena que no vàrem voler perdre'ns perquè era una interessant proposta jove, *Tierno y salvaje*, de **Carlos S. Barragan**, que presentava un text un xic precipitat i no excessivament arriscat, però amb un tema interessant. **Sílvia Ferrando** hi fa un refinat treball de direcció, i **Xavier Casan**, un bon treball d'interpretació ajudat per **David Llop** i **Toni González**.

Però el gran esdeveniment fou l'espectacle de Madonna. Sens dubte un dels millors espectacles que he vist en el món dels concerts i dels musicals. Hem llegit que era el millor espectacle de l'any i no sé que pensar: deuen estar molt ben acostumats els que segueixen espectacles com aquest. Direm que és un dels millors, o comparable amb un dels millors espectacles de Broadway. No sé de quin pa fan rosegons els crítics i el nostre públic.

Addenda

Amic **Jaume Figueras**,

La nit de l'estrena de **Philippe Decouflé** vàrem trobar-nos i vàrem saludar-nos en **lago Pericot**, tu, la Núria i jo. Vares fer broma sobre aquells intel·lectuals que van a veure la **Madonna** (de fet, vas dir algun elogi exagerat),i jo et vaig contestar que sí, que havia anat a veure-la amb gran interès, i després de xerrar de tot el que ens va agradar de l'espectacle, si no recordo malament, vàrem convenir que era un dels millors musicals que havíem vist mai. Almenys, jo estic ben segur que opino una cosa semblant. En **Iago Pericot** estava divertidament empipat amb ell mateix perquè no l'havia anat a veure, i jo, molt penedit per no haver-li trucat el diumenge, l'endemà d'haver vist l'espectacle, per dir-li que no es preocupés, que d'entrades n'hi havia i que no es perdés l'espectacle sota cap dels conceptes. Ell va ser una víctima de la no gaire llesta campanya de fer veure que s'havien exhaurit les entrades. La cobdícia, sovint, trenca massa sacs.

Vares dir, tot mirant en Iago, que jo havia d'escriure o de parlar sobre aquest espectacle, i vares comentar que ho havia de fer, per exemple, a través de TV3. Et vaig voler explicar tota l'estranya relació que TV3 ha tingut amb mi. Ara veig que em criden, però durant molts anys, com diuen al poble del meu pare, ni «bèstia, que fas aquí». Però em sembla que m'agrada més fer-ho des d'aquestes planes.

Bé, en tot cas, t'agraeixo el suggeriment i escric sobre aquest espectacle seguint el teu consell, encara que sigui només perquè una persona de la meva generació parli del que li va semblar aquest ídol pop dels joves, l'anomenada *mega-star*.

Vaig trobar, ja d'entrada, ja de molt lluny del Palau de Sant Jordi, que hi havia com un to de celebració entre religiosa i jovial. És com si els joves anessin a adorar una de les seves deesses, una deessa que, pels comentaris que vaig anar escoltant, la sentien molt com seva, com cosa pròpia, com molt accessible, però ara, millor dit, aquella nit del 9 de juny, era dalt d'un immens altar. Vaig procurar arribar d'hora per observar i escoltar; i vaig sentir que es veu que pocs dies abans l'estrella del pop havia anat de

copeo pel centre històric de la ciutat i que havia menjat xoriço, o una cosa semblant, i que anava vestida normal com una joveneta més. Això ho comentaven els meus joveníssims veïns excitats.

Ens va sorprendre que a l'àrea especial hi hagués tanta jovenalla, i no especialment ben vestida, i pels comentaris que feien no semblaven ni fills de pares rics, ni gent massa refinada. Però s'havien gastat (o els pares els ho devien haver pagat), a la seva edat, una fortuna. Vaig pensar com els pares malcriem els fills, o bé de quina misteriosa manera els fills arriben a tenir un poder adquisitiu tan alt.

Però el que em va sorprendre més és que, tot just va començar el concert, va i s'aixequen tots, la qual cosa no feia gens còmoda la visió. Jo no estava disposat a escoltar i sobretot a veure l'espectacle dret, dempeus, com deia **Pedrolo**. Vaig haver de pactar amb la noia que tenia al davant, una mica massa grassoneta, que es posés de cantó, «*que se ladeara un poco*», per poder veure'l una mica bé. Et podria parlar de la cara de sorpresa de tot aquest jovent enfervorit, i l'expressió de la noia que tenia al davant, quan li vaig demanar com un favor que em deixés veure la **Madonna**.

El fet és que jo hi havia d'anar amb les meves filles al concert del diumenge i ja teníem les entrades quan, de sobte, ens varen canviar un bolo d'*Okupes al Museu del Prado*. No volia deixar de ser en aquesta actuació del nostre grup i per aquesta raó vaig anar tot sol al concert del dissabte. Per cert, d'on varen sortir tants i tants nois nord-americans? Vaig preguntar si venien del seu país i em varen dir que no, que ja devien ser a Europa de vacances i això va fer que vinguessin cap aquí. Era com trobar-te en un altre món, en una altra galàxia. Entraven al món de *Matrix*.

No sóc cap entusiasta dels films de **Madonna**, no l'acabo de trobar prou «bèstia» cinematográfica; la seva *Evita* de la mà d'**Alan Parker** em va semblar un treball molt aplicat, però sense especial emoció o vibració. I això que **Parker** és un gran director d'actors. Contràriament, vaig veure un recital seu, potser era un deis primers, crec que era en directe, des d'una ciutat italiana, i em va sorprendre la seva capacitat de «parar», com deia la gent del món dels concerts quan jo feia d'empresari, de deturar el públic. Aquell dia em va interessar i agradar moltíssim. Crec que era un dels seus primers concerts i tenia prou capacitat d'enfrontar-se al públic, una massa enorme. A París, poc després o poc abans, va tenir greus problemes amb el públic. Era l'any 1987. Actuà al parc de Sceaux davant de cent trenta mil espectadors i hi varen haver ferits i tot.[3]

Per això no vaig voler perdre'm el seu recital. Volia veure com resolia l'entrada en escena. En aquest punt es nota quan hi ha una veritable superestrella o una gran, gran actriu. Ara em ve a la memòria l'entrada de la **Bergman** al Liceu amb aquell oratori de **Honegger-Claudel**, dirigit per **Rosellini**, una experiència inoblidable. Recordo la **Bautista** entrant al Grec per fer *Antígona*, d'**Anouilh**. Aquí, em vaig quedar amb les ganes. El director, que se les sap totes i més, la va fer entrar dalt d'una plataforma que venia des del fons. No vaig poder verificar si ella en sortia airosa d'aquesta entrada, d'aquesta prova de foc. Estava massa fabricada. El fet que la fes entrar sense haver de caminar em fa preguntar si és que veia que ella no tenia prou força, prou capacitat de trencar el gel. Em va sorprendre que entrés vestida d'escocesa, vaig recordar la lluita de **Sean**

Connery, la pel·lícula sorprenent de **Mel Gibson**, i vaig dir-me que la independència d'Escòcia, o una cosa semblant, estava molt a prop. És clar que algú em recordà els orígens del seu actual marit, però…

Vaig veure que el recital estava ple de tota mena de *clins d'oeil* polítics, religiosos, sexuals, cites i homenatges de i a certs creadors de moda… Vaig adonar-me que darrere d'aquesta aparentment fràgil artista hi ha un imperi econòmic i una sèrie de caps pensants que emeten i usen molta ideologia. Naturalment, vaig pensar molt en **Edgard Morin** i el seu llibre *Les stars*. Aquell professor que es va atrevir a parlar per primer cop, i amb alt rigor acadèmic, del fenomen de l'*star.* Tot el que el savi i, en el seu moment, criticadíssim professor deia es complia aquella nit memorable.

Per exemple, el vídeo sobre totes les maneres d'establir *religatio* amb un Ésser Superior em va semblar d'una perfecció, i jo m'atreviria a dir d'una mala intenció, sorprenent i inquietant. En aquell moment jugaven molt fort.

No conec les cançons de la *material girl*. Em diuen els meus joves amics que això és impossible, que les he d'haver sentit. Potser sí que hauré escoltat les primeres «Like a virgin» o «Like a prayer». De tota manera, no tenia cap mena de condicionament previ i em va sorprendre la seva capacitat de *ballare*, la seva saviesa, el seu últim domini de l'escenari. El ball amb quatre noies, ple de connotacions i complicitats, i que em recorda la millor **Marlene**, va ser un moment fora de sèrie, un moment gairebé màgic. També em va agradar la seqüència texana amb la bandera americana com a element fonamental del vestuari. Per cert, quins figurins. Em varen divertir totes, totes les seves epifanies: geisha, punk, hispana *red neck*. Amb tot, «La isla bonita» em va semblar potser l'element més fàcil. No sé, però la dimensió «hispana» em resultà posada amb calçador.

No vaig tenir la sensació que la **Madonna** passi de cantar amb eficàcia, però tampoc no em va semblar fora de sèrie. El to especial dels seus moviments estan molt per damunt de les cançons. Sovint vaig tenir la sensació que cantava en playback. Ho vaig insinuar als meus joveníssims veïns. Crec que m'odiaren encara més i ho negaren enfervoridament.

Però uns quants dies després vaig llegir què deia **Stéphan Davet** a *Le Monde*: «*A la lutte avec ses danseurs destroy, elle perd son micro et laisse découvrir un moment de playback. On mesure pourtant l'ingeniosité de la scénographie, les ressources d'un plateau qui multiplie les trappes et les deus ex machina*».[4]

Però si bé podria tenir dubtes com a cantant, el fet incontrovertible és que el seu espectacle és absolutament fascinant, d'una capacitat de joc escenogràfic esplèndid. He mirat la crítica de Pep Blay i m'ha informat molt llegir el següent: «Camaleònica com David Bowie, magnètica com Mick Jagger, venedora com Michael Jackson i, ara, tan moderna com The Chemical Brothers, l'exreina del pop ha fet un pas endavant que ha sorprès fins i tot els fans més incondicionals. I diem exreina del pop perquè el nou espectacle, *Drowned World Tour*, s'entendria molt més dins la programació del Sónar o en una macrodiscoteca d'Eivissa que en qualsevol festival de rock. La Madonna del 2001 no en té prou amb els llorers que es va penjar com a musa dels anys vuitanta.

També vol ser la reina de les discoteques del segle XXI, i s'ha envoltat de gent com ara el productor William Orbit, que li han donat l'embolcall sonor que necessitava. La sobrietat i la negror de l'escenari, les projeccions que duia a les pantalles i el disseny de llums s'apropaven formalment al concepte escènic d'Orbital i The Chemical Brothers. Molt més que no pas a altres ídols de masses de la seva època, com Prince o U2».[5]

També **Anna Guitart** i **Àdam Martín**, de qui tinc la sort de ser col·lega al programa de **Joan Barril** a *COMRàdio*, m'ho han acabat d'explicar tot sobre la *mega-star*. Sí, però veig que ja faig tard per posar-me al dia en qüestions de la gran diva. Voldria dir-te que veient l'espectacle em varen venir a la memòria grans moments escenogràfics, el *Jesus Christ Superstar*, *Some like it hot* o *Pippin* de Broadway, el vaixell de Dagoll-Dagom de *Mar i cel*, l'altre vaixell de **José Manuel Castanheira** al Centro Dramático Nacional de Madrid per a l'obra *San Juan*, de **Max Aub**, aquell final de l'escenografia de **Víctor García** a *Yerma*. Però ara l'escenografia era encara més perfecta, pensant que tota ella es muntava o desmuntava per a dues, màxim quatre funcions. L'escenografia, els llums, els arriscats figurins, feien un tot superior, una realitat escènica admirable, per a la qual s'han hagut de transportar cent tones de material en dos Boeing 747, des de Los Ángeles.

Jo diria que els joves no valoraven l'espectacle del gran **Jaime King** i del coreògraf **Alex Magno**. Em comentares que no havia acabat d'agradar al seu públic més nou perquè no havia cantat les cançons primeres i s'havia concentrat en els dos darrers discs, *Ray of light* i *Music*. No sé, l'**Anna** i l'**Àdam** em digueren que sí, que havia agradat als més joves, però que varen quedar una mica sobtats. En tot cas, com volem que s'interessin pel teatre si veuen aquest espectacle i troben que aquest nivell és l'habitual? Com poden esperar que el que fem els agradi i els interessi?

Es veu que la senyora **Louise Ciccone** ja no esmenta tant **Marilyn Monroe**, però suposo que en el món de l'espectacle en general, ella, **Madonna**, és l'única que pot continuar tenint l'última consideració d'estrella. A *Stern*[6] li dediquen la portadella, i és la sisena que li dediquen, i parlen d'ella com a l'última deessa i com la més gran estrella que hi ha actualment al món.

En tot cas, els somnis continuen. És això el que esperaves, estimat i admirat Jaume Figueras?

NOTES

1.TINNELL, Roger (ed.), [Pròleg de Ricard Salvat], *Epistolario a Federico García Lorca desde Cataluña, la Comunidad Valenciana y Mallorca (conservado en la Fundación Federico García Lorca)*, Albolote (Granada), Fundación Federico García Lorca, Caja de Granada, Editorial Comares, 2001.

2.«Figli nostri, figli mostri», portadella i inchiesta amb el títol «Il masacro di Novi Ligure. Figli nostri assassini», L'*Espresso*. Roma, Milà, 8 de març, núm. 10, Any XLVII.

3. Capdevila, Montse, «Sylvester Stallone vió a Madonna en París. Muchos famosos y heridos en el 'show'», *El Periódico*, 31 d'agost de 1987, p. 24.
4. Dauet, Stéphane. «Le régne imperial de Madonna sur sa cour», *Le Monde*, 28 de juny de 2001, p. 27; vegeu, també, a la mateixa plana, Montaigne, Véronique, «Les seductions d'une irrépressible nuitarde».
5. Blay, Pep, «Madonna: moderna, madura i de moda», *Avui*, 11 de juny de 200l, p. 37.
6. Siemens, Jochen, «Die letzte Göttin», *Stern*. 25, 13 de juny de 2001, pp. 42-57.